

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1865554
Steller: D. de Heer
E-mail: d.de.heer@hoorn.nl

Team: Beleid, Advies en Beheer
Teammanager: P. Hoogenveen
Portefeuillehouder: S.R. Bashara

Onderwerp

Conceptjaarstukken 2020 en conceptbegroting 2022 van de Gemeenschappelijke Regeling Centraal Afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland (vanaf 1 juni 2021 Afvalbeheer Westfriesland).

Agendering

Ter besluitvorming

Bijlagen

1	conceptjaarstukken 2020 en conceptbegroting 2022
2	
3	
4	
5	

De raad besluit:

- Een positieve zienswijze af te geven over de conceptjaarstukken 2020 en de conceptbegroting 2022 van de gemeenschappelijke regeling Centraal Afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland.
- Bij het opstellen van de afvalstoffenheffing 2022 de bijdrage aan het CAW op te nemen en dit aan de raad ter besluitvorming voor te leggen bij de behandeling van de belastingverordening.

Samenvatting

De gemeenschappelijke regeling Centraal Afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland (CAW, vanaf 1 juni 2021 Afvalbeheer Westfriesland) heeft de conceptjaarstukken 2020 en conceptbegroting 2022 ingediend. De jaarstukken zijn voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. Er zijn op voorhand geen zaken geconstateerd die een positieve zienswijze in de weg staan. Het college stelt de raad voor om een positieve zienswijze af te geven over de conceptjaarstukken 2020 en de conceptbegroting 2022. Een eventuele zienswijze van de raad zal worden meegenomen bij de vaststelling van de CAW-begroting door het Algemeen Bestuur.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

Het CAW heeft de conceptjaarstukken 2020 en de conceptbegroting 2022 ingediend en de raad heeft de mogelijkheid om daar een zienswijze over te geven.

Belang

Het CAW legt verantwoording af voor het gevoerde beleid. De jaarstukken moeten aan de gemeenteraden van de bij de regeling aangesloten gemeenten worden aangeboden. Dit geeft de gemeenteraad van Hoorn de mogelijkheid om aan te geven welke ontwikkelingen er worden gesteund danwel afgewezen.

Centrale vraag

Welke zienswijze wil de raad afgeven ten aanzien van de jaarstukken 2020 en conceptbegroting 2022 van het CAW?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Het CAW voert voor de Westfrieze gemeenten de taken uit ten aanzien van de inzameling van huishoudelijk afval. Het overleggen van de jaarstukken en begroting draagt bij aan een goede uitvoering van de gemeenschappelijke regeling. Het brengt de raad in de gelegenheid om haar controlerende taak over de gemeenschappelijke regeling goed uit te voeren. Dit is van belang voor de inwoners van Westfriesland.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Dit voorstel draagt niet rechtstreeks bij aan de duurzaamheidsambitie van de gemeente Hoorn.

4. Kaders

De Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen

Deze wet is de grondslag voor samenwerkingsverbanden tussen verschillende gemeenten. Het CAW heeft een wettelijke verplichting om elk jaar het jaarverslag en de jaarrekening aan te leveren bij de provincie. Daarnaast levert het CAW elk jaar de begroting in bij de provincie Noord-Holland. Dit is vanwege de wettelijke taak van de provincie om financieel toezicht te houden. Gemeenschappelijke regelingen leveren de begroting vóór 1 augustus en de jaarrekening vóór 15 juli in. De provincie controleert of de begroting financieel in evenwicht is. Indien dit niet het geval is en op grond van de meerjarenraming ook niet te verwachten is dat het in de eerstvolgende jaren wel het geval is dan wordt de gemeenschappelijke regeling onder preventief toezicht gesteld. Dit betekent dat de gemeente of de gemeenschappelijke regeling de begroting en eventuele begrotingswijzigingen vooraf laat goedkeuren door de provincie.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Dit besluit geeft richtlijnen over de wijze waarop de begroting en de jaarrekening moeten worden opgesteld.

“de Hoornse 10”, spelregels over gemeenschappelijke regelingen

Jaarlijks legt het CAW rekening en verantwoording af voor het gevoerde beleid. Dit gebeurt aan de hand van “de Hoornse 10”, spelregels over gemeenschappelijke regelingen. De jaarstukken moeten voor 15 april van het jaar volgend op het verslagjaar voor een eventuele zienswijze worden aangeboden aan de deelnemende gemeenten.

Gemeenschappelijke regeling CAW

Gemeente Hoorn heeft haar afvaltaken ondergebracht in de gemeenschappelijke regeling CAW. Naast de gemeente Hoorn zijn de gemeentes Opmeer, Drechterland, Enkhuizen, Koggenland, Stede Broec en Medemblik deelnemer in de gemeenschappelijke regeling. Wethouder Bashara heeft namens de gemeente Hoorn zitting in het AB van het CAW. Het CAW heeft aandelen in de HVC, is hiermee mede-eigenaar en heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering van de HVC.

Raadsbesluit van 9 juli 2019: de raad heeft een positieve zienswijze afgegeven voor de nieuwe dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) met HVC

Er zijn twee DVO's met HVC aangegaan, een individuele en een collectieve DVO. Het grootste deel van de dienstverlening (inzameling, beleids- en communicatieadvies) staat in de individuele DVO. Hier stuurt de gemeente helemaal zelf op. Daarnaast komt er ook een collectieve DVO waarin alleen de taken die HVC voor de gemeenten gezamenlijk uitvoert zijn uitgewerkt. De belangrijkste taak in de collectieve DVO betreft het beheer van de afvalbrengstations. Deze afvalbrengstations hebben een regionale functie: in het CAW-gebied zijn er vier afvalbrengstations voor de inwoners van de zeven gemeenten. Dit maakt dat in deze DVO wel collectieve afspraken moeten worden gemaakt en er onderlinge verplichtingen tussen de gemeenten gelden.

De nieuwe DVO's leiden tot substantieel lagere tarieven, kennen een zakelijke opzet en bieden de gemeente de gewenste stuurmogelijkheden. Via een aanvulling op de huidige overeenkomst is afgesproken dat tariefverlaging al in 2019 ingaat.

Op 1 oktober 2018 en 21 maart 2019 zijn er informatieve bijeenkomsten met de raad geweest. Op 11 juni 2019 nam het college een voorlopig besluit, waarbij de intentie is uitgesproken om de DVO aan te gaan. Alle raden in de regio Westfriesland hebben een positieve zienswijze afgegeven op het aangaan van de nieuwe DVO. In Hoorn heeft de gemeenteraad in de raad van 9 juli een positieve zienswijze afgegeven.

Raadsbesluit van 4 februari 2020: de raad heeft een technische wijziging van het CAW en de (eigen) gemeentelijke Afvalstoffenverordening 2020 vastgesteld

Voor een goede juridische borging van de dienstverleningsovereenkomsten was nog een puur technische wijziging van het CAW noodzakelijk. De nieuwe dienstverleningsovereenkomsten zijn aangegaan door de gemeente en niet meer door het CAW. De beleids- en verordenende bevoegdheid, die daarvoor nog bij het CAW lag, is weer teruggehaald naar de gemeente. Dit maakte ook dat de gemeente over een eigen afvalstoffenverordening en daarop gebaseerd uitvoeringsbesluit moet beschikken.

Raadsbesluit van 30 juni 2020: de raad heeft een positieve zienswijze afgegeven op het advies van het AB van het CAW op het Toekomstonderzoek CAW

Het AB van het CAW heeft een onderzoek laten uitvoeren naar de toekomst van het CAW. Het ging daarbij zowel om de taken die door het CAW moeten worden uitgevoerd als naar de meest geëigende rechtsvorm die daarvoor noodzakelijk is. Op basis van dit onderzoek heeft het AB van het CAW het volgende advies geformuleerd:

- een individueel aandeelhouderschap van de zeven Westfrieze gemeenten in HVC;
- het CAW om te vormen tot 'Afvalbeheer Westfriesland', die beheerorganisatie is voor de stortplaats Westwoud en intergemeentelijk afstemmingsplatform voor beleid, dienstverleningsovereenkomsten en aandeelhouderszaken;
- in 2023 de situatie rond het beheer van de stortplaats Westwoud en de samenwerkingsvorm opnieuw te beschouwen.

Dit advies is voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. In Hoorn heeft de raad op 30 juni 2020 een positieve zienswijze afgegeven op het advies uit het toekomstonderzoek. Op 1 juni 2021 staat het raadsvoorstel geagendeerd om de raad uit het CAW te laten treden en het college toestemming te geven om het CAW om te vormen naar Afvalbeheer Westfriesland.

Vooruitlopend op de definitieve besluitvorming is bij het opstellen van de conceptbegroting uitgegaan van de volgende taken en activiteiten van het CAW:

I. Het laten uitvoeren van het beheer van de voormalige stortplaats te Westwoud.

II. Intergemeentelijk afstemmingsplatform voor beleid, DVO- en aandeelhouderzaken met betrekking tot HVC.

Vanwege de verwachte wijziging van de gemeenschappelijke regeling naar Afvalbeheer Westfriesland is de conceptbegroting 2022 opgesteld onder de naam van Afvalbeheer Westfriesland.

Omdat sinds 2020 sprake is van een nieuwe dienstverleningsovereenkomst tussen HVC en de individuele gemeenten, zijn er geen geldstromen in het kader van de uitvoering van de dienstverleningsovereenkomst meer opgenomen in de begroting. Tevens wordt in deze begroting uitgegaan van een individueel aandeelhouderschap waardoor geldstromen voor de garantstelling zijn komen te vervallen.

Raadsbesluit van 16 februari 2021: de raad heeft een positieve zienswijze afgegeven op de kadernota 2022 van het CAW

Op 23 juli 2018 is er door de Regietafel Noord-Holland-Noord besloten dat de raden uiterlijk 1 maart een zienswijze moeten kunnen afgeven op de kadernota met financiële- en beleidskaders voor gemeenschappelijke regelingen waarvoor een openbaar lichaam is ingesteld. Vanwege dit besluit is de kadernota al eerder voor een zienswijze voorgelegd aan de raad. In de raad van 16 februari heeft de raad een positieve zienswijze afgegeven over de kadernota 2022.

Voorgesteld raadsbesluit van 1 juni 2021: vaststelling Gemeenschappelijke Regeling Afvalbeheer Westfriesland'

Het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling is nodig om de eerdere besluitvorming juridisch te borgen. Aan de raad wordt voorgesteld om als bestuursorgaan uit te treden uit het CAW. Daarnaast geeft de raad toestemming aan het college om akkoord te gaan met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling CAW naar Afvalbeheer Westfriesland 2020.

5. Argumenten

De procedure

Het CAW overlegt de volgende (financiële) stukken:

- conceptjaarstukken 2020: het jaarverslag vormt samen met de jaarrekening de verantwoording voor het gevoerde beleid;
- conceptbegroting 2022: de begroting geeft de financiële verwachtingen voor 2022 weer.

Hierbij wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om een zienswijze af te geven aan het AB van het CAW. De jaarstukken zijn voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. Er zijn geen zaken geconstateerd die een positieve zienswijze in de weg staan. Het advies van het college aan de raad is om een positieve zienswijze voor de conceptjaarstukken en conceptbegroting af te geven.

Voorstel resultaatbestemming 2020

Het resultaat over 2020 is negatief (€ 118.472,-) en lager uitgevallen dan begroot. Het negatieve resultaat wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een onttrekking van € 101.511 uit de voorziening voor nazorg voor de voormalige stortplaats in Westwoud. Deze onttrekking is voor de reguliere energie-, onderhouds- en beheerkosten van de voormalige stortplaats. Voorgesteld wordt om het negatieve resultaat over 2020 van € 118.472,- in mindering te brengen van de algemene reserve.

Weerstandsvermogen

Voor de algemene reserve van het CAW heeft het AB een ondergrens vastgesteld van € 25.000,-. Na resultaatbestemming 2020 bedraagt de algemene reserve € 48.965,-. Dit is hoger dan de door het AB gestelde ondergrens van € 25.000,-.

Stortplaats Westwoud

Na de verkoop aan de HVC zijn de gronden waarop de voormalige stortplaats te Westwoud gevestigd was, bij het CAW achtergebleven. De voorziening in verband met de nazorg van deze stortplaats is eveneens bij het CAW achtergebleven en bedroeg op het moment van verkoop € 2.197.427,-.

In 2011 heeft Bodemzorg een onderzoek uitgevoerd naar de langjarige ontwikkeling van de beheerskosten c.q. niveau van de voorziening voor de nazorg van de voormalige stortplaats te Westwoud. Een voorziening van € 2.145.536,- zoals die toen in de jaarrekening 2011 is verantwoord, wordt daarbij door Bodemzorg als voldoende beschouwd. Voorwaarde hierbij is wel, dat het CAW aan een gefaseerde aanpak gaat werken, die zal leiden tot vermindering en uiteindelijk tot beëindiging van de beheersmaatregelen op de voormalige stortplaats te Westwoud.

In dit kader is ingenieursbureau Tauw in 2013 benaderd voor een advies voor het toekomstig beheer van de voormalige stortplaats te Westwoud. Ingenieursbureau Tauw adviseert om de (geforceerde) onttrekking van grondwater via de stortplaats gecontroleerd af te bouwen en om extra aandacht te besteden aan de afdekking van de stortplaats ter hoogte van de taluds. Na de goedkeuring door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) van het aanpassen van de beheermaatregelen, is een berekening gemaakt van de op basis van deze hernieuwde inzichten noodzakelijke omvang van de voorziening. Uit deze berekening bleek een noodzakelijke omvang van de voorziening voor een periode van 25 jaar van € 1.030.000,-. Op basis van deze berekeningen is een bedrag van € 831.066,- aan de voorziening onttrokken en in een bestemmingsreserve geplaatst. Bij het vaststellen van de Jaarrekening 2019 is de bestemmingsreserve toegevoegd aan de voorziening Westwoud. Het toevoegen van deze bestemmingsreserve aan de voorziening heeft geen financiële consequenties voor de gemeente.

De praktische beheerwerkzaamheden worden sinds 1 oktober 2019 uitgevoerd door Bodemzorg. Actuele ontwikkelingen, waarbij er sprake is van verontreiniging van oppervlaktewater door van de voormalige stortplaats afkomstig water, leiden ertoe dat er op dit moment vanuit wordt gegaan dat extra kosten moeten worden gemaakt. Bijvoorbeeld voor het realiseren van voorzieningen voor het zuiveren van het afvalwater. Diverse onderzoeken waarvoor het AB van het CAW opdracht heeft verleend aan Bodemzorg, zijn in 2021 afgerond en moeten meer helderheid verschaffen over de te treffen maatregelen en de financiële gevolgen daarvan. Het overzicht van oplossingsrichtingen is besproken door CAW, Bodemzorg en het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (dat hierbij tevens de provincie Noord-Holland betreft). Deze gesprekken zullen in 2021 leiden tot concrete voorstellen. Voor een complete overdracht van de stortplaats (eigendom met alle verantwoordelijkheden voor de nazorg) is - volgens het uitgevoerde toekomstonderzoek - Bodemzorg de enige partij die dit zou kunnen / hier voor in aanmerking komt. Op het moment dat Bodemzorg met een aanbod komt om de stortplaats over te nemen, laten we dit beoordelen door een externe, ter zake deskundige partij.

Bij de behandeling van de kadernota 2022 van het CAW is een positieve zienswijze door de raad afgegeven. In eerdere raadsvergaderingen zijn kritische opmerkingen geplaatst over het functioneren van het CAW. Het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling naar Afvalbeheer Westfriesland zal naar verwachting gaan zorgen voor meer draagvlak bij de raad. Het is niet bekend of andere gemeenteraden in Westfriesland een zienswijze gaan indienen.

6. Maatschappelijk draagvlak

Het maatschappelijk draagvlak voor dit voorstel is niet onderzocht.

7. Financiële consequenties

Ondersteuning

Het CAW heeft geen eigen huisvesting (met de daaraan gekoppelde kosten) en eveneens geen eigen personeel. Sinds 2006 werd de ondersteuning door HVC ingevuld. Deze ondersteuning vindt met ingang van 2021 plaats door de ambtelijke werkorganisatie van de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland (SED). Het gaat daarbij om de secretarisfunctie, de (financiële) administratie en de coördinatie met betrekking tot het beheer van de voormalige stortplaats Westwoud. Daarnaast wordt ondersteuning geleverd door beleidsmedewerkers van de zeven deelnemende gemeenten. De aan het CAW-deelnemende gemeenten betalen geen structurele bijdrage ten behoeve van de financiering van de activiteiten. Hier is in eerste instantie de met het resultaat van 2019 gevormde reserve voor ingezet. Vanaf 2022 zal er een omslag op basis van inwonertal van de deelnemende gemeenten plaatsvinden omdat er onvoldoende reserves aanwezig zijn. Voor Hoorn betekent dit een bijdrage van € 18.413,58.

Voorgesteld wordt de bijdrage van € 18.413,58 vanaf 2022 te dekken uit en op te nemen in de door de daar vast te stellen afvalstoffenheffing bij de vaststelling van de belastingverordeningen.

Als de raad bij de behandeling besluit de bijdrage niet op te nemen in de afvalstoffenheffing dan moet er elders dekking gezocht worden, dit is een risico. Voorgesteld wordt dan om de dekking te organiseren bij de vaststelling van de primitieve begroting 2022.

Garantstellingsprovisie

In de Ballotage-Overeenkomst hebben aandeelhouders van de HVC onderling afgesproken hoe zij zich als aandeelhouder (zullen) gedragen. Artikel 9 van de overeenkomst bepaalt dat elke aandeelhouder garant staat voor de betaling van de rente en aflossing voor geldleningen die door de HVC zijn aangegaan. Uitsluitend voor leningen die zijn aangegaan onder deze bepaling staan de aandeelhouders garant. Indien een aandeelhouder wordt aangesproken, geldt een onderlinge vrijwaring naar rato van het aantal gehouden aandelen. In verband met de voorgenomen omzetting van een collectief aandeelhouderschap via het CAW naar een individueel aandeelhouderschap van HVC is in de begroting van 2022 geen uitkering van HVC meer opgenomen uit hoofde van de garantstellingprovisie.

8. Communicatie

De raad neemt op 29 juni 2021 een besluit of een zienswijze voor de conceptjaarstukken en conceptbegroting van het CAW wordt afgegeven. Dit besluit is openbaar en wordt naar het CAW gecommuniceerd.

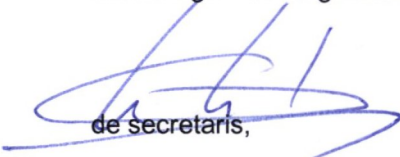
9. Realisatie

In de eerstvolgende vergadering stelt het AB de jaarstukken en begroting vast en biedt deze aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland aan. Een eventuele zienswijze van de raad zal daarin worden meegenomen.

Hoorn,

18 MEI 2021

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris,

de burgemeester